

МАШЪУОН ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХОДИМЛАРИ! КАСБ БАЙРАМИНИЗ МУБОРАК БЎЛСИН!

**МУСТАҚИЛ
ГАЗЕТА**

ЗУРРИЯТ

1996 йил декабрдан чиқа бошлаган

Чоршанба кунлари чиқади

1999 йил 26 июнь - 6 июль

25-26 (127-128)-сонлар

МАТБУОТ ВА ОММАВИЙ АХБОРОТ ВОСИТАЛАРИ ХОДИМЛАРИГА

Кутлов

Қадрли журналистлар!

Барчангизни касб байрамингиз билан чин қалбдан муборакбод этаман. Сизларни олдинги сафларда юрадиган, ўта сезгир, халқимизни, жамиятимизни хушёрликка чорлайдиган, турли хавф-хатарлардан огоҳ этадиган ва асрайдиган инсонлар сифатида биламан. Ислохотлар йўли, янгиланиш йўли, ўзлгимизни англаш йўлидан бориш масъулиятини юрак-юракдан ҳис этадиган ва англайдиган, мана шу йўлда мавжуд бўлган барча жумбоқ ва чигал муаммоларни ечишда жонбозлик кўрсатадиган, халқимизнинг кўзини очадиган, эл-юрт аро маърифат ва зиё тарқатадиган етук, жасур ва фидойи инсонлар сифатида биламан.

Журналистларнинг байрами умумхалқ миқёсида нишонланаётганида катта рам-

зий маъно бор. Миллат ва жамият келажиги ҳал бўлаётган бугунги мураккаб ва шарафли даврда буюк ватандошимиз Чўлпоннинг: "Бутун кучни халқ ичидан олайлик, Кучоқ очиб халқ ичига борайлик!" деган ибораси нақадар долзарб эканини юракдан ҳис этган қалам соҳибларининг тинчликка, аҳилликка, бунёдкорликка даъват этувчи сўзлари онгли фикрлайдиган, Ватан дарди билан яшайдиган ҳар бир одамнинг қалбига йўл топади.

Халқимизнинг яратувчиллиги меҳнати, юртимизда кечаётган ўзгаришларнинг ҳалол ва ҳолис фодоачиси, инсон ҳуқуқлари ва манфаатларининг фаол ҳимоячиси бўлмиш матбуотимиз ва матбачиларимизнинг жамият ҳаётида туган ўрни янада муҳим ва салмоқли бўлишига ишонаман.

Барчангизга сийҳат-саломатлик, оилавий бахт, ижодий ютуқлар тилайман. Байрамингиз муборак бўлсин, азиз дўстлар!

Ислом КАРИМОВ

Интервью

ФАХР ВА МАСЪУЛИЯТ ТУЙГУСИ

Журналистика - ижтимоий онгни шакллантирувчи куч. Биз шу энг оддий талабни адо эта олаёмизми?..

Байрам

Куни кеча журналистика факультетининг халқаро бўлимини битираётган талабаларнинг диплом ҳимоясида иштирок этишга тўғри келди. Очиги, мавзулар ранг-баранглигини-ку кўйиб турайлик, аксар назаримиз тушган диплом ишлари кўйилган масалани теран таҳлил қилганлиги, муаммоларга янгича нуқтаи назар билан қаралгани, аниққа, жасорат ва шиддат, ёшликка хос дадиллик билан ёзилганлиги кўра кишининг диққатини тортади. Қўлланган, демак ўрганилган адабиётларнинг ўзи бир олам. Яна денг, бу адабиётларнинг аксари чет тилларда. Албатта, бу адабиётларга бугунги матбуотимиз соҳасида у ёки бу даражада маъқега эга ҳамкасбларимизнинг тиши ўтмас. Аммо гап бунда ҳам эмас. Гап матбуотимизга янги тўлқин кириб келаятганида.

Бу йилги битирувчилардан оз эмас, нақ бештаси "Умид" жамғармаси йўлланмаси билан чет элга икки йилга ўқишга кетишяпти экан. Яна қаерга денг: АКШ, Буюк Британия... Ҳозирда қолаётган болаларнинг савияси ҳам ҳорражга кетаётганлардан қолмишайди.

Бу, бизнинг назаримизда ёш-ёш, кўзлари тийран йигит-қизлар - бугунги матбуотимизнинг қудратли имконияти эмасми? Мана шулар эмасми ўз ишларида, ўз гафратлари ила ўзбек матбуотини ҳақиқий эл кутган, замон талаб қилган даражага олиб чиқа оладиган куч?... Балки улар биз кутган, биз ўрганиб қолган даражада фикр-рамавлар, балки улар биз ўзимиз ёздадиган, ўзимиз ўрганиб қолган қолипларда ёза билмасалар ва эҳтишолки, ёзишни-да истамаслар. Чунки истаимизми-йўқми, янги авлод олдингисига нисбатан пешгирок, илмлироқ, журналистик бўлмоғи жоиз. Бунинг ҳам тадрижий тараққиёт, ҳам инсониятнинг бутун тарихи кўрсатиб, исботлаб турибди.

Гапни узоқроқдан бошладан мурод шулки, айниқса шу кунларда матбуотда фақат фидойиларгина қолди, сал пул топишга укуви бор мутахассислар бошқа касб-

хунанинг этагидан тутиб кетди. деб ёзиришлар бот-бот эшитилиб турибди. Ва бу гапда ҳақиқат унсурлари-да мавжуд. Ва айни пайтда бундан-да, улуг бир ҳақиқат шулки, фидойилик бу имтиёзга ўзидан эга бўлиб қолмоқ дегани эмас. Аксинча, фидойилик узлуксиз интилишни талаб қиладиган жараёндир. Инчунин, замон "биз фидойимиз" деб пашша кўриб ётишни кўтармайди...

Бу гаплар асло бирон қаламқаш зотига таъна ёинки писанда бўлиб эшитилмасин. Асло! Билмак, биз бугун журналист зоти борки бошимизга кўтармоққа тайёрмиз. Хусусан, байрам баҳона бу эъзоз-хурматлар янада ошуви ҳам табиий бир ҳол. Аммо байрам айни пайтда кўнгилда туғилган баъзи мулоҳазаларни ўртақлошмоқ имконияти ҳам эканлигини унутмайлик.

Бугун тахририятларимизга назар солайлик. Қанчадан-қанча ёш йигит-қизларимиз уларда елиб-югуриб меҳнат қилиб юришибди. Аммо, таассуфки, бизнинг назаримизда, уларнинг мустақил овози матбуотда тўла-тўқис эшитилмаётгандек. Бу нима - ёшларнинг журъатсизлигини ёхуд тахририятларда уларнинг овози "айрим жузъий тахрирлар" билан чиқмоқдими? Келинлар, азизлар, биз ёшларимизга янада кенгрок имконият яратиб берайлик. Улар ўз бор салоҳият ва қудратларини эмин-эркин намойиш этсинлар...

Бугун байрам. Захматқаш ҳамкасбларимиз қаламини бир четга суриб, мирқиб дам оладиган кун. Йилнинг мана шу бир кунини биз учун хизмат қилади. Телевизор экранларида кўриниб қолади кадр орди захматқашлари, радиода овозлари эшитилиб қолади ҳамкасбларимизнинг, газеталар ҳам бугун журналистларини ўз саҳифаларида меҳмон қилишни афзал кўришади. Бир сўз билан айтганда, бугун халқ ўз журналистларини қадрлайди.

Ўтган бир йил мобайнида ўзбек журналистикасида сифат ўзгариши томон қадам қўйилди. Бизни энг қувонтирган жиҳати - журналистларимиз "универсаллик"дан воз кечиб, ихтисослашиш тарафга оға бошладилар: бугун тахририятларда шаттли ҳуқуқшу-

нослар, иқтисодчилар пайдо бўлди.

Ўтган бир йилимизни муҳтасар сарҳисоб қиларканмиз, яна бир ҳолатга айрича эътиборни қаратиш жоиз. Машъум 16 февраль воқеалари бизнинг онг-тафаккуримизда кескин эврилишлар ясади. Биз беларволик, безъитборлик, совуққонликнинг фожиасини англаб етдик. Илло, журналистика ижтимоий онгни шакллантирувчи воситалардан биридир. Демак, истаимизми-йўқми, у ижтимоий-иқтисодий, сиёсий ислохотлардан ҳеч бўлмаганда бир қарич олдинда юрмоғи жоиз. Зеро, ҳаёт талюуларни қангида қолган журналистнинг ёзганлари фақат қоғоз юзасини тўлдирди, ҳолос, ўқувчи қалбига эса заррача бўлсин илиқлик, маърифат баҳишида ётолмайди. 16 февраль воқеалари бизга ижтимоий барқарорликнинг аҳамиятини кўрсатди-қўйди. Айни чоғда халқнинг Ҳақ Сўзга нисбатан нақадар чанқок эканини ҳам намойиш этди. Бу ўринда айниқса ОАВ дан телевидениенинг нақадар катта аҳамият касб этиши ҳам ақвол сезилди. Жамғармаимиз ҳар йили ўтказиб турадиган "Йилнинг энг яхши журналисти" танловиде ТВ ходимларининг пешқадамлик қилишига ҳам раамзий маъно бор деб ўйлаймиз. Зеро ўзбекистон телевидениеси 16 февраль воқеаларини ҳолисона ёритишда алоҳида ибрат ва, айтиш мумкинки, жасорат намуналарини кўрсатдилар.

Биз бугун оламшумул ислохотлар даврида яшамоқдамиз. Бизнинг онгимиз, дунёқарашимиз кун сайин ўзгариб, янгиланиб бормоқда. Янгиланаётган онг янгича тафаккурни, маънавиятни талаб қилади. Биз, мана шу эҳтиёжни қондира олувчи воситалар қарвони бошида турганлигимиз билан фахрланамиз. Айни чоғда бу вазифа бизга нечоғлиқ масъулият юклайди ҳам теран ҳис қилиб турибмиз. Фахр ва масъулият туйғуларини эса касб-коримизнинг салмоғини оширишга хизмат қилиши шубҳасиз. Биз барча-барча ҳамксбларимизга мана шу икки туйғу йўлдош бўлиб қолишини тилаб қоламиз.

Байрам муборак бўлсин, азиз журналистлар!
БОШИ МУҲАРРИР

АЗИЗ ҲАМКАСБЛАР! МАТБУОТИМИЗ МУҲЛИСЛАРИ!

**ЭРТАГА — ЯКШАНБА ТОНГИДА УЛУҒБЕК
НОМИДАГИ ИСТИРОҲАТ БОҒИ СИЗЛАРНИ ЎЗ
ҚУЧОҒИГА ЧОРЛАЙДИ.**

ТАНЛОВ ГОЛИБЛАРИ ТАҚДИРЛАНАДИЛАР ТАНИҚЛИ САНЪАТКОРЛАР ДИЛИНГИЗНИ ҚУШНУД ЭТАДИЛАР СТОЛ ТЕННИСИ, ШАХМАТ, БИЛИАРД МУСОБАҚАСИ АВЖИГА ЧИҚАДИ. ШИРИНТОЙ ЎҒИЛ-ҚИЗЛАР БИЛАН ОММАВИЙ БОҒ САЙЛИ КУТАДИ.

**МАРҲАМАТ!
МАРҲАМАТ!
МАРҲАМАТ!**

**Ўзбекистон Оммавий ахборот воситаларини
демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш жамғармаси**

ХОИНИ КЕЧИРИШ МУМКИНИМИ?

Жиноят
Машъум 16 февраль воқеалари бўйича айбланаётган 22 нафар шахс устидан олиб бораётган суд мажлиси ниҳоясига етди. Фожеа биз учун қандай қутилмаган ҳолда содир этилган бўлса, бўлиб ўтган ҳар бир суд жараёнида айбланувчилар ўша Адолатни қандай мезонлар билан ўлчаган? Рамазон ва Қурбон ҳайитлари йўқдаас айём сифатида нишонланаётгани, ўзининг соғлом эътиқодини ҳар ким эркин ифода қиладиган, ҳатто муборак Ҳаж зиёрати учун ҳам

асосий оғирлиқни ҳукумат ўз гарданига олаётган мамлакатда Адолатнинг қайси мезони бузилибди? Қандай муқаддас қадриятларимиз топталганки, уларни қурол қўтаришга мажбур этган бўлса?
Хов, Ислом учун "қураш"дан "ошна", модомики, ниятнинг динимизни "ҳимоя" этиш экан, бундан бор-йўғи, 10-12 йил аввал қаерда эдинг? Сени қўллаб-қувватлаган виллоятлар-чи? Шўрнинг гурзиси бошимизда ўйнаб турган, ота-онанг икки рақат намозини ҳатто яқинларидан ҳам линхон тутиб ўқишга мажбур бўлган даврда "ғамхўр"ларнинг қайси кунки қавақда эди? Истиқлол натижасида қадриятларимиз тилқаниб, ҳар ким ўз фикри, эътиқодини эркин ифода этишдек ҳуқуққа эришганимизда бизнинг Ислом қандай тахрир у қанақа "жиход"га муҳтож бўлиб қолди?
Яқиндагина "Мужоҳидлар юрти"га айланган Тожикистонда 18 нафар сафдошларининг ҳоли не кенди? Уларнинг боши танасидан узилиб, кафансиз қўмиб ташланиши қайси исломий меъёрларга тўғри келади?
"Ҳар бир мусулмон бир-бирига биродардирлар", дейилади ҳадисда. Унлаб йиллар давомида бир-бир-

ларини ваҳийларча ўлдирётган "Толиблар"нинг қилмишлари-чи? Улардан "ранг" олган сендай "пахлавонлар"нинг-чи? Наҳот, Адолатнинг ҳам ўз қаричи бор, ахир ва у сен сунган мезонлардан каттарок, тоқсароқ... Бу мезонларнинг нечоғли юксаклигини устидан ҳукм ўқилганда англаб олсанг ажаб-мас...
Гапираман десак гап кўп, таъна-дашномлар ҳам етарли... Бироқ булардан не фойда? Ҳар суд мажлисида икромга ўралган тавба-ю таваллолар... Аммо қонун кўз ёши-кечирим, пушаймон афсусин тан олармикан? Қонунчиликда ҳатто "жиноят ҳақида билатуриб хабар бермаган"гаки жазо берилиб белгиланган, ҳабар бериш у ёқда турсин, ўша жиноятда фаол иштирок этган "қаҳрамон"ларнинг таваллосини ўлчайдиган мезоннинг ўзи бормикан?..
Саволлар нечоғли оғир бўлса, унга жавоб топиш ҳам шу қадар мушкул. Аниқ ва ҳолис жавоб - ҳукми эса суд чиқаради. Ҳукм чиқишига эса бош-йўғи икки кун вақт қолди.

Машҳура ЯРИБЕВА

"ЙИЛНИНГ ЭНГ ЯХШИ ЖУРНАЛИСТИ"

Оммавий ахборот воситаларини демократлаштириш ва қўллаб-қувватлаш ижтимоий-сиёсий жамғармаси томондан "Йилнинг энг яхши журналисти" (1998 йил) танлови якунланди.

Танловда республикамиз вилоятлари, шаҳар ва туманлари газеталари, радио ва телевидение-есидан тақдим этилган олтидан зиёд ижодий иш намуналари кўриб чиқилди.

Мустақил Ватанимиз ҳаётининг барча соҳаларида амалга оширилаётган ислохотлар, улкан бунёдкорлик ишларини кенг қўламадаги янгиланишларни, ватандошларимизнинг онгу шууридаги ўзгаришларни оммавий ахборот воситаларида ёритишда фаоллик кўрсатаётган, ўз ижодлари билан матбуотимизни янада демократлаштиришга ҳисса қўшаётган қуйидаги журналистлар танлов голиблари деб топилдилар:

I соврин
Кимё Ҳўжаева - ЎзТВ "Ахборот" дастури шарҳловчиси
Сафар Остонов - Ҳуқуқий мавзуда шарҳловчи
Исмоил Сулаймонов - "Халқ сўзи" газетаси бўлим муҳаррири

II соврин
Беҳзод Усмонов - ЎзА Республика ахбороти тахририяти бош муҳаррири
Хайрулло Нуриддинов - ЎзТВ "Давр" дастури шарҳловчиси
Юнус Узоқов - "Ўзбекистон овози" газетасининг муҳбири

III соврин
Людмила Кучеренко - "Народное слово" газетаси бўлим муҳаррири
Собиржон Дадахўжаев - "Водил ёғуси" газетаси бош муҳаррири (Фарғона тумани)
Бекназар Тўйназаров - "Овози тожик" газетаси бўлим муҳаррири

Рағбатлантирувчи мукофот
Ольга Харченко - "Вечерний Ташкент" газетаси бўлим муҳаррири
Алишер Рискиев - ЎзА фотомуҳбири
Асрор Мўминов - "Спорт" газетаси бош муҳаррири ўринбосари

Танлов ҳайъати барча голибларни қутлайди ва ўз ижодий ишлари билан танловга қатнашган журналистларга миннатдорчилик билдиради.

САМАРҚАНД БОЗОРЛАРИ: ШАРҚОНА, ЗАМОНАВИЙ!

80 ЁШЛИ БОЗОРҚҰМ

Кекса кишиларимиздан бири: "Икки хил дехқон бўлади. Бирни кўп меҳнат қилиб оз даромад олса, иккинчиси оз меҳнат эвазига кўп пул топади", деган эдилар. Агар бу гапни бозорга нисбатан қўлайдиган бўлсак, у ҳолда унчалик катта бўлмаган шундай бозорларимиз борки, уларнинг даромади яхшигина салмоққа эга бўлганларники билан бемалол тенгласа олади. Булуғур "Дехқон бозори" ана шундай бозорлар сирасига қиради. Бозор худуди жиҳатидан унчалик катта эмас. Аммо бу ерда одам доимо гавжум. Нархнаво ҳам арзон. Бундай бўлган, бозор тушуми яхши бўлишига шубҳа йўқ. Бироқ бу хали ҳаммаси эмас. Бозор маъмурияти маҳаллий ҳокимият билан келишган ҳолда туманга қарашли бўлган жомеа ҳўжалиқларидан ижарага ер олишган ҳамда қишлоқ ҳўжалиқ маҳсулотлари, хусусан, бугдой экинчи уни давлат тегиригинида уни қилишган, нисбатан арзон баҳода сотиб, фойда олмақда.

Бундан ташқари тумандаги иккита банкка фойз ҳисобига пул қўйиб, ундан ҳам даромад қилишяпти.

Одатда, эрта тонданок дехқон бозорга ўзи етиштирган маҳсулотни иложи борича қимматроқ баҳода сотиш умидида келади. Аммо бозорда у ўйлаганидан бошқача нархнаво. Қизиқ, бозорда маҳсулот нархини ким белгилайди? Ушбу саволга жавоб топиш мақсадида биз ўз картошқасини даярли сотиб бўлаётган дехқон - Зокиржон Аҳроровдан сўрадик.

- Билмадим. Картошқани олиб келсак, шу нарх экан, сотавердик.

- Ундан неча пулга сотаман, деб чиққан эдингиз?

- Кеча, майдаси 25 сўм, йириклари 40-45 сўмгача бўлган экан. Узимча кирк сўмлар атрофида сотаман деб ўйловдим. Ўйлаганимдан арзонроқ бўлаяпти.

- Нега?

- Картошқа кўпайиб кетибди.

- Қечаги нархни ким белгилаган?

- Утган кун қанча бўлган бўлса, шунга қаралган-да.

- Бозор кунинг қайси пайтида арзон бўлади?

- Тушдан кейин бўлса керак. Чунки, ҳамма уйга қайтиши керак.

- Сотолмаганлар нима қилади? Яна қайтариб олиб кетадими?

- Йўқ. Кўтарасига арзон сотиб кетади. Уни яна уйга олиб, яна қайтариб келиши. Эҳ-ҳей, ундан кўра бирон жойга тукиб кетган афзал.

- Кимга сотади?

- Олиб сотарларга-да...

Демак, маҳсулот нархи бирон киши томонидан эмас, балки аввалги кун бозори томонидан аниқланади.

Булуғур "Дехқон бозори" раиси Мамаражаб ота Солиев келаси йил Худо насиб этса, 80 ёшга туладилар. Шу ёшда бозорни бошқариш мумкинми, деган табиий савол туғилади. Биз бунга "Ха" жавобини бера оламиз. Келинг, яхшиси сўзимизнинг исботи сифатида биргина рақамни келтирайлик. Бозор беш ойлик режани (сақиз миллион етти юз минг сўм) 117,4 фойзга уддалади. Бу - вилоятдаги энг юқори кўрсаткич.

Самарқанд вилоят бозорлар уюшмасининг раиси Ўткир Хусанов: "Биз Мамаражаб бобони пенсияга чиқаришга улашдик. Чунки у киши ёшлари улуг бўлишига қарамасдан хали ҳамон бошқаларга ўрнак бўлиб келаяпти", дейди биз билан суҳбатда.

Очиги, биз у киши билан суҳбатлашиб, гапларидан роҳатландик. Сўзлари жайдари, самимий, ёнларидан соатлаб кетгин келмайди. Шу билан бирга бобо ачагина қаттиққўл ҳам эканлар.

Албатта, бозорнинг ўзига хос қонун-қоидалари бўлади. Ҳаётда инсон баъзида қаттиққўл ҳам бўлиши керак.

Қадим-қадимдан элимиз бозор учун махсус жой танлаб юрмаган. Бозор ўз-ўзидан, табиий равишда пайдо бўлган ва худди шундай тарзда йўқолиб. Ҳатто энг қудратли ҳокимнинг ҳам "Фалон жойда бозор қурилсин!" деган фармони адо этилмаган, мабодо адо этилган, яъни зар ва зўр билан тиму рас-талар қурилган тақдирда ҳам бу макон хувиллаб ётаверган - эл-юрт уни қабул қилмаган. Зеро, халқнинг донолиги ҳар қандай раҳбарнинг амр-фармойишидан қудратлироқдир.

Афсуски, баъзан ҳатто бугунги кунда ҳам, асрлар тажрибасини инкор этаётгандай, баъзи бир бозорларни сунъий тарзда, овлоқ маконларда бар-по этишларга уринишлар бўла-яптики, баъзан "тавба!" дея ёқан-гни ушлашга тўғри келади. Аксинча, бутун ғайрат мавжуд бозорларни замон талабига мослаб, миллий руҳда бунёд этишга (Тошкент бозорларини бир кўринг, хавасингиз келади-я!) ёхуд эл-юрт дидига, талабига ўтиришган жойдагина янгисини қуришга қаратилган бўлиши жоиздир.

Холисанилло айтганда, бозор азал-азалдан юрт кўзгуси бўлиб келган. Шохдир, гадоҳир - раият хусусида бозорлар ақволига, у ердаги маҳсулотлар турига, нарх-навога қараб хулоса чиқаришган.

Афсуски, кейинги 30-40 йил мобайнида бозорларга нисбатан муносабат ўзгариб кетди. Бозорни аксар ҳолларда олибсотарлар, чайқовчилар макони деб тушунила бошланди. Айниқса Хрушчёв даврида ҳамма нарсани давлат дўконлари орқали соттириш сиёсатининг авж олганлиги бозорлар тарққийтига кескин салбий таъсир қўрсатди. Холбуки, шарқ бозори азал-азалдан нафақат олди-сотида макони, балки маданий марказ ҳам бўлиб келган.

Шукрки, мустақиллик туфайли бозорларимизга - халқ тили билан айтганда - сон кирди. Бугун кўрса кўрни қувнатгудек бозорларимиз кўҳна Самарқанд ҳам бисёр.

Бозор иқтисоди - бу энг аввало харидорда танламоқ имконияти

мавжудлигидир. Харидор эса ҳаммаша ҳақ. Бугун харидорлар бозорлар томон оқиб келаётган экан, демак, бу бозорларнинг асл маънода ишлаётганидан шохдидлик беради.

Мухтарам Президентимиз Ислам Каримов Самарқанд вилоят халқ депутатлари навбатдан ташқари сессиясида, жумладан, бозорлар, айниқса бозорқўмлар фаолиятини қаттиқ таъкид остига олиб ўтган эдилар. Дарҳақиқат, бозорлар кейинги пайтларда айрим раҳбарлар томорқасига айланган қолганди. Бозорқўмлар эса шўро даврида райком котибини босиб юрган бўлсалар, бугун айрим қалондимоғлар хизматига қўл қовушти-

ни тобора ошира бордик ва натижада бу йил апрель ойида энг кўп 32 миллион сўм тушум тушишига эришдик.

Шунинг билан бир қаторда, биз эришилган муваффақиятлардан қаноат ҳосил қилиб, қўл қовуштириб ўтирганимиз йўқ. Даромад манбаларини кўпайтириш мақсадида хизмат турларини кўпайтираймиз. Бозорларни таъмирлаб, сотувчи ва харидорлар учун қўлай шарт-шароитлар яратмоқдамиз, шаҳон андозаларига мос келадиган янги бозорлар қурмоқдамиз.

Жумладан, Оқдара тумани марказидаги 70 ўринли эски бозор ўрнига 470 ўринли замонавий бозор қад ростлади. Бозорга коммуникация тармоғи келтирилиб, ободонлаштириш ишлари амалга оширилди.

Бундан ташқари барча бозорларда савдо ўринларини кўпайтириб, қўлай шарт-шароит яратишга ҳаракат қилмоқдамиз. Айни пайтнинг ўзида Самарқанд шаҳридаги "Сиеб" дехқон бозорида Ургут туман дехқон бозорида катта қурилиш-монтаж ишлари олиб борилмоқда. Булуғур, Челақ, Иштихон, Пастдаргом, Пахтачи, Пайшанба, Қўрғабот туман дехқон бозорларида катта таъмирлаш ишлари амалга ошириляпти.

Кувонарли томони шундаки, барча бозорларимиздаги таъмирлаш ишларини Ватанимизнинг мустақилиги кўни нишонладиган 1 сентябрга қадар туғатамиз.

Барча ишларимизга вилоят ҳокимлиги, айниқса ҳокимимиз Эркин Рўзиевнинг ўзлари бошқоқ бўлиб турибдилар.

Бугун Самарқандда бир-биридан кўп бозорлар кўп. Ишонаманки, уларнинг сони янада ошадди. Ҳақиқий ўзбек бозорлари ҳам она халқимиз қорига яраб, ҳам ажабий меҳмонларни хайратга солган қўйи тобора гуллаб-яшнайверади.

Баҳодир ЖУМАНОВ,
Самарқанд вилояти Бозорлар уюшмаси раисининг биринчи ўринбосари

ҲАМИША ХАРИДОР ҲАҚ

риб туришибди. Табиийки, бундай муносабат, бундай нуқтаи назар эл кўнглида бозорга нисбатан совуқ кайфиятда бўлишга олиб келади.

Ваҳоланки, бугунги ижтимоий вазият, ўтти даври бозорга нисбатан муносабатимизни кескин ўзгартириши тақозо этмоқда. Дейлик, бугун ҳам шарқона, ҳам замонавий коммуникация ривожланган бозорларга эҳтиёж катта. Бу эса бозорлар фаолиятини марказлаштириб, йўналтириб туриши тақозо этади.

Айнан шу талабларни ҳисобга олган ҳолда ўтган йили июль ойида вилоят ҳокимияти ташаббуси билан бизнинг уюшмамиз ташкил этилди.

Бизнинг мақсадимиз эзгу: барча шаҳар ва туманларимизда фаолият кўрсатаётган бозорларимизни бирлаштиридик. Демак, улар фаолиятини турғи йўлга бошлаш, хизмат турларини кўпайтириб, даромад манбаларини ошириш имкони туғилди. Айни пайтда бозорларда ҳисоб-китоб ишларини турғи йўлга қўйиш, турли талон-тароҳликларнинг олдини олиш юзасидан муайян тадбирлар белгилаб чиқдик.

Фаолиятимиз тезда ўз самарасини қўрсатди. Узоққа бориб ўтирмай, бир рақамга эътиборингизни қаратайлик. Уюшмамиз ташкил этилгунга қадар вилоятимиздаги барча бозорларнинг тушуми 5 миллион сўмини ташкил этар эди. Биз бу кўрсаткич-

"МАРОҚАНД"

Хар бир бозорнинг ўзига хос жиҳатлари бўлиши табиий. Шунга қўра "Мароқанд" бозори бир неча кичик савдо марказларини ўзига муҳасамлаштиргани билан бошқалардан ажралаб туради.

Бозорнинг қурилиш материаллари билан савдо қилувчи шахобчаси аҳоли яшамайдиган жойда - "Дарғом" каналининг ёнида жойлашган.

Шунинг билан бирга унинг ёнида муҳажжирна машина ва эҳтиёт қисмлар бозори ҳам бор. "Бозор ўрнини халқ танлайди" деган гап бор. Дарҳақиқат, шундай. Халқ бозор жойини чўлу биёбондан танласа, демак шу жойда бозор бўлади. Уни мажбурлаб бошқа жойга кўчириб бўлмайди. "Мароқанд"нинг бу шахобчаси ҳам халқ томонидан танланган десак, адашмаймиз. Чунки, бозорга келувчиларнинг сони кундан-кунга кўпайса, кўпайиб бораёптики, асло камийганича йўқ.

Шунингдек, "Мароқанд"га қарашли бўлган мол бозори ҳам асосий даромад манбаларидан биридир.

"МАРМАР"

Бу номни эшитган, кишида мрамар сотадиган бозор бўлса керак, деган фикр турғилиш табиий. Бироқ, ундай эмас. Биз бозор неча бундай номларни билиш мақсадида бозорқўм Раҳматжон Раҳимовга мурожаат қилганимизда у киши ҳам жўяли гап айтмадилар. Бизнинг фикримизча эса асосий сабаб бозор қурилишида кўп миқдорда мрамар ишлатилгани бўлса керак.

"Мрамар" дехқон бозори Боғишмол туманининг марказий қисмида, янада аниқроқ қилиб айтганда булсак, Самарқанд шаҳрининг ўртасида жойлашган. Худуди унчалик катта эмас. Бу ерда ўртача 150-200 киши савдо қилади. Чор-атрофи турли хил замонавий типда қурилган ошхона ва куусий дўконлар билан ўралган. Агар бозорнинг тозалигини, бу ердаги тартиб-интизомга ҳолисона баҳо берадиган бўлсак, "Мрамар" бозори вилоятда етакчи ўринлардан бирини эгалляпти. Шунингдек, бозорда мева-сабзавот ва полиз маҳсулотли сифатига ҳам катта эҳтибор берилди. Дўконларнинг ҳаммасига касса аппаратлари ўрнатилган.

"ДЕҲҚОН"

Каттақўрғон "Дехқон" бозорининг молиявий аҳволи ўтган йилнинг январь ойида анча оғир эди. Жумладан, кредиторлик қарзи 2820 600 сўмни, бюджет қарзи эса 772 680 сўмни ташкил этарди. Бозор даромад берадиган соҳа, лекин "Дехқон" бозорининг кундан-кунга қарзга ботиб бориши вилоят шаҳар ҳокимияти раҳбарларини ташвишлантириб қўйди. Бундай аҳволда қўшимча иморатлар қуриш, ободонлаштириш, харидор сўтувчиларга қўлайликлар яратиш берилш у ёқда турсин, оддий жой паттасини тайёрлашнинг ўзи ҳам катта муаммо туғдирганди.

Шу боисдан бозор бошлиғи алмаштирилди. Бу эса кўп ўтмасдан ўзининг ижобий натижаларини кўрсата бошлади. Бир ойлик патта тушуми 1998 йил январь ойида 510792 сўмни ташкил қилган бўлса, ўша йил июль ойига келиб 618802 сўмга, 1999 йил январь ойида эса 1816560 сўмга етди. Утган ойнинг охирида бу кўрсаткич 2113945 сўмга ошди.

Бозор иқтисоди даврида ҳар бир нарса аввало "чўнтакка" боғлиқ деб бежиз айтилмайди. "Дехқон" бозорининг молиявий аҳволи ўнганлиб бориши билан ишлохотлар ўтказиш имкониятлари ҳам туғилди. Жумладан, мева-сабзавот сотиладиган умумий майдони 1800 м бўлган 3 та савдо павильони қайта таъмирланди. Бозор худудида озик-овқат маҳсулотлари сифатини назорат қиладиган ветеринария лабораторияси қурилиб, фойдаланишга топширилди. Бундан ташқари мол бозориди қиш ва куз ойлариди ёнгангичликдан сақланиш учун майдони 220 м бўлган усти ёпиқ айвон қуриб битказилди.

Маълумки, Каттақўрғонда балиқчилик яхши ривож топган. Бу эса ўз-ўзидан бозорда балиқ сотиш учун алоҳида жой бўлишини талаб этади. Ҳозир, балиқ маҳсулотларини сотиш учун мўлжалланган савдо айвонининг қарий ярми қурилган, бу айвон ҳам яқин кунларда фойдаланишга топширилиши режалаштирилмоқда.

Биз бозор билан танишиб чиқар эканмиз, "Дехқон" ҳиссадорлик жамияти раиси О.Рўзиевдан эндиғи қилиниши керак бўлган ишлар ҳақида сўрадик:

- Ёз фаслида "Сув-оқова" қувурларидан босим йўқлиги сабабли сув оқмас эди. Ҳозирда бу қувурлар катта ҳажмлиси билан алмаштирилиб, қайта таъмирланди. Шунингдек, тижорат ва кийим бозорида қурилган 3 та кириш жойларига дарвоза ўрнатилиб, уни ёпиқ бозор шаклига келтирмоқчимиз. Бундан ташқари сут, қатик, калла-поча маҳсулотлари сотиш биносини қайтадан таъмирлашни ҳам режалаштирганимиз.

Бозори обод элнинг иқтисоди бақувват бўлади, деган гап бор. Дарҳақиқат, Каттақўрғон "Дехқон" бозорида қисқа давр ичида кўзга қуринарли талағина ишлар қилинган. Шунинг билан бирга хали қилиниши керак бўлган ишлар ҳам бисёр. Ўйлаймизки, яқин орада "Дехқон" бозори ҳавас қилса арзигулик бозорлар сирасига қиради.

ТААССУРОТЛАР БОЙ

Самарқанд мамлакатимиздаги энг йирик вилоятлардан, бозорлари эса жуда кўп. Биз имкониятимиз даражасида бу бозорларнинг айримлариди бўлиб, уларнинг бугунги аҳволи, олиб борилаётган ишлар хусусида ёздик. Ёзганимизда ҳам, уларнинг ижобий томонларини ёздик. Табиий савол туғилади. Наҳотки, бозорларнинг барчаси бекаму кўст, рисоладагидек бўлса? Йўқ, унчалик эмас. Ҳозир ҳаттоки хорининг исталган энг зўр, замонавий бозорларидан ҳам топаман десангиз исталганча камчилик чиқади. Бизнинг эса мақсадимиз бошқа. Яъни ҳақиқатан тер туқаётган, бир бурда нонини ҳалоллаб ёнишга ҳаракат қилаётган бозор аҳлининг меҳнатини кўрсатишга ҳаракат қилдик.

Бир қарашда бозор ҳам маданият марказига ўхшаб кетади. Биз ана шу маданият ичида яшаймиз, лекин эътиборсизлигимиз боис уни қурмаймиз. Олдинги на сўмса сотаётган аёл маҳсулотига одамларни жалб қилиш учун энг ширин сўзларни топиб гапирди. Ҳатто ширинлар ҳам баъзида бундай сўзларни топишга ожизлик қиладилар. Албатта, бозордан бозорга ўтганинг сайин таассурот

"ДЕҲҚОНОБОД", "ДАМАРИК"

90-йилларнинг бошларида бозорлар сони бирдангина кўпайиб кетди. Албатта, бу - табиий жараён. Аммо кўп ўтмасдан баъзи бозорлар "замон"га мослашолмаганлиги сабабли "синиб" қолишди. Синовдан ўтганлари эса аста-секин ривожланиш босқичига ўтди.

Ургут туманидаги "Дехқонобод" бозори чигириндан эсон-омон ўтиб олган, кундан-кунга гавжумлашиб, кенгайиб бораётган бозорлардан бири ҳисобланади.

Бу ерда мева-сабзавот, полиз маҳсулотларининг ҳам савдоси бўлади. Албатта, бозор қишлоқда жойлашганига сабаб, дехқончилик маҳсулотларининг нархи шаҳар бозорлариникига нисбатан арзон. Бундан ташқари "Дехқонобод" бозорида улғурчи савдони ҳам амалга ошириш имконияти бор.

Шунингдек, Самарқанд шаҳридаги "Дамарик" бозори етакчи савдо масканларидан бирига айлани бормоқда. Кейинги вақтда бу ерга бозорлик қилиш учун келаётганларнинг сони шунчалик кўпайиб кетдики, оқибатда бозор торлик қилиб қолди.

Шу боисдан бозорда қўшимча павильонлар қуриш ишлари бошлаб юборилган. Ҳозир бозорга борган киши бу ердаги баъзи нуқсонларнинг тўвоқи бўлиши мумкин.

Аммо умид қиламизки, бу камчиликлар келажакда ўз ечимини топади.

ТААССУРОТЛАР БОЙ

бойиб боради. Самарқанд вилояти бозорларида ана шундай ўзгаришнинг тўвоқи бўлди. Бозор ўзига хос ахборот маркази ҳам ҳисобланади. Бу ерда маълумотлар тез тарқалади. Буни ташқарида келган одам сўзмаслиғи мумкин. Лекин ҳақиқий бозор қилишига имо-ишоранинг ўзи kifфоя. Биз сафаримиз давомида бозорнинг ўзига хос қонун-қоидалари, сир-асрорларини тушунгандек, қўргандек бўлдик.

Гувоҳи бўлганимиздек, Самарқанд вилоятидаги даярли барча бозорларда ҳозир қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Бозор аҳлига иложи борича қўлайликлар яратиш учун ҳаракат қилинмоқда. Демак, вилоятдаги бозорлар янгича хусн, янгича тароват касб этиб, юртининг кўзгусига айланиб бораёпти.

Саҳифани "Хуррият"нинг махсус муҳбирлари Нураддин ИСМОИЛОВ ва Муртазо ТУРСУНОВ тайёрладилар

Ха-зил

Касбидан нолиганнинг қорни тўймаскан. Қайси замонда журналистнинг маоши "қуллоғига ўлчаб" берилган? Бардошли ҳамкасбларим ҳамма бориға қаноат қилишди-ку! Тахририятнинг тош-у тарозисига дош беролмай ўзини бозорга урганлардан биттаси - Тошмат тажани...

Бу гапга тоқат қилолмадим: - Нима, ҳар гал бозорга кирганда ўн минг сўмлаб сочаверадиган аҳмоқ бора-камми? Эплашганим билиш керак-да, ошна! Мана, биз оилада олти жонимиз. Топганимга яраша қора қозон қайнаб турибди!...

Козонинг қанақа қип қайнаётганини би-ир ҳисоб-киتاب қиламизми? - Қитмирлик қилди Тошмат. - Гурун-да буям... Ҳаёт ҳақиқатидан бир сабоқ берсам-берай деган уйда Тажанига бўрдим: - Жаа билгинг келаятган бўлса, қўлингга қорғоз-қалам ол!

Капалагим учиб кетди. Наҳот, ҳисоб-киتاب қилмасдан чекавераман? Ахир, "ў...олти минг" деган маошимнинг ярмидан кўпроғи-я?! Жингалак сочили ҳамкасбимнинг ҳар қуни бировлардан сўраб, аниқроғи, тиланчилик қилиб кекиши сабаби бўқда экан-да... Шу тобда умуми тутиб эмас, балки алаимидан кутинда қолган энг сунгги "шубҳасиз ўзиниқимчи"ни лабимга кистирдим. Анҷиз тутунни беаёв сўрарканман, дилимдаги тилимдан чиқиб кетди: - Мана шу охириг чекканим бўлсин!

Журналистика факультети талабаларига бугун талаб кучайганлиги туфайли ҳозирданоқ ишни яхшилашга киришилди: 1-курс йигитлари ёзи амалиётни факультет "қурилиш отряди"да ўтайдиган бўлишди. Журналист ҳар бир соҳани билиши керак-да!

Журналистик факультети талабаларига бугун талаб кучайганлиги туфайли ҳозирданоқ ишни яхшилашга киришилди: 1-курс йигитлари ёзи амалиётни факультет "қурилиш отряди"да ўтайдиган бўлишди. Журналист ҳар бир соҳани билиши керак-да!

- Ҳў-ўш, томоқни ҳўллаб туриш масаласи қандай бўляпти? Жингалак соча ўшаб "текин тани тоза қиладиган бўлса"гина ичясанми ё ўз ҳисобингдан? - Бунисиниям ҳисобга қўшмай тур... - Ҳў-ўш, сен учун сув билан ҳаводек зарур бўлган газета-журнал, китоблар сотиб олишга кетадиган пуллар-чи? - Буларниям ёзма. Ўзим тахририятда ишлайман-ку!...

- А-ҳа, бошқа тахририятдагилар билан ол товогим-бер товогим қиласилар, шундайми? Қойил. Ҳақиқий иқтисодчи буп қоптилар! Ҳўш, унда нимадан бошлаймиз? - Нондан! Энг азиз нёмат - нондан бошла, барака толгур! - босиклик билан гапиршига ҳарчанд уринмайин, юрагимдан отилиб келган ҳайқирчини жиловлай олмадим. - Ҳар қуни тўртта буханка, тўртта қозон нон... - Икки юз сўмдан сал ошаркан! - электрон ҳисоблагичдек рақамини зумда айтиди ошнам. - Демак, ўн кунда - икки минг, бир ойда - олти минг икки юз сўм бўларкан, ана, ёздик. Аммо-лекин, нонни сал кўпроқ истеъмол қиларкансилар-а?...

- Рўзгорчилик-да, - бор гапни босиклик билан тушунтирдим. - Мабодо ортиб қолганлариям увол бўлмайди. Чунонам зўр толқон қиламизки, кўрсанг сўлагин оқади. Болаларга толқон ейишнаниям ўргатиш керак, огаини!

- Болақайларинг ҳар қуни арталлаб сўт, қаймоқ деяр ҳарҳаша қилишса керак? - Луқма ташлади Тажанг. - Кўпқаватли уйлариинг остона-сида қаллаи саҳарлаб қаймоқчи холанг "кеп қолинг" деб тураркан-у... - Қаймоғи қимматроқ, - тан олмай иложим йўқ эди. - Аммо, албатта, бир литргина сўт ё қатиқ олмасак бўлмайди. Уртача етиши сўмдан ҳисобласак, ойда - икки минг сўм нари-бери бўларкан. Ҳафтада бир кило гўшти амаллаш мумкин. Ҳадеб гўшт қовурма ё қозон қабоб ейиш шарт эмас-ку... - Тежаб ишлатилган гўштининг пулиям икки минг сўмдан кам бўлмаскан. - Эринмасдан мингирлаб ёзарди собик ҳамкасбим. - Дарвоқе, тушлик ошхонада бўлса керак? Камида юз эллик сўмлик овқатинг - йигирма тўрт иш қуни деганда - уч ярим минг сўмдан салгина ошаркан. Ҳар қуни йўл ҳаражатларни ҳисоблайлик-чи? Метрога камида бир марта тушиб-чиқсанг - ўттиз сўм. Трамвай, троллейбус, автобусларга ҳам виждонан пул ўтласанг, ойнаи икки минг сўмдан ошаркан. - Тахририятимиз молиявий базасини му-стаҳкамлаб олса, ойлик чипта бериларкан, -

Ҳў-ўп, "йирик"роқларини унутаязимиз-ку, - чамаси, ошнам пешонасига шапатлаб қўйди. - Уй, сув, ток, телефонга тўловлар қанча бўлади? - Уч минг сўмдан салгина ошади. - Қишлоқ-ёзлик қийим-кечаклар вақтида олинмас бўлмайди. Ҳозирги оёқ қийимлари қанча вақтга чидашини ҳамма билади. Пайпоқ деган нозик мидоғана тез-тез алмаштириб турмасанг бўлмайди, - гўшакдан эшитилган бўйиқ товуш йўталми ё қулғими, фаҳмлай олмадим. У менга гал бермасдан бидирларди. - Уғил-қизларинг у ёқ-бу ёққа томошага олиб боринг, деяр ҳарҳаша қилишса керак-а? Бунинг учун қанча пул кетишини болақайлар билишмайди-да. Бунисини қўвер. Мактабда сўрашяпти, деб тўрт фарзандинг ҳар ойда неча сўмдан талаб қилишяпти? Уша ҳисобга дафтар, китоб, ручка-пучкаси қирадимми-йўқми, билмадим. Ҳар бирига алоҳида-алоҳида спорт қийими ҳам олиб бермасанг бўлмас-ов?...

- Йўқ, бешинчи ва тўртинчи синфда ўқийдиган ўғилларимнинг буйлари даярли тенг. Иккиси битта "форма"ни алмашиб қийсама бўлаверди. Ўзим ҳам болақайи акаларимга сиймай қолган қийим-кечакларни олд қилганман. - Иссиқ жонинг иситмаси бор, деганлари-дек, дори-дармонлар ҳам керак бўлиб туради-ми? - Нафасингни иссиқроқ қилсанг-чи?...

Гўшакдан насиҳатомуз гаплар эшитилди: - Буну ҳаёт дейдилар, ошна, эҳтиёт шарт уч-тўрт минг сўм сақлаб юрсанг ёмон бўлмайди. Ана энди ҳар ойда одамдек яшаш учун неча сўм зарурлигини ҳисоблайлик-чи?...

- Одам деган соғлом фикрли бўлиши керак, ўқингми! - гапнинг пустиқаласини айтдим-қўйдим. - Даромаду буромадни ўйлаверсанг, тез қарийсан. Шу сабаб, қўлингдаги қорғозниям йиртиб ташла!...

Ошнамнинг дама ичига тушиб кетди.

Қўшиб қўйдим мен ҳам бўш келмай. - Унгача текин юролмайсан-ку... - Асосийи турганда майда-чуйдаларини ҳисоблашга бало борми! - пешонамдан чиққан совуқ терни артганча давом этдим. - Энди... бир ҳўрозга ҳам дон керак, ҳам сув, деганларидек, рўзгор учун энг зарур нарсалар - гу-гурт, туз, чой, ёғ, пиёз, картошка, ун, гуруч, макарон, сабзи, шолғом, турп, қуқат, мева-чева, шакар, шунингдек, мунтазам равишда тиш чўтка ва пастаси, шампун, совун, кир совун... - Бу ҳаражатлар учун ойнаи йигирма минг сўмдан кам кетмас керак? - Жаа оширвординг-ку, - томоғимга нима-дир тикилгандек бўлди. Нафасимни ростлаб, давом этдим. - Биз энг инсофли сотувчидан харид қиламиз, ўқингми! - Қунига соқол-мўйловингни қиртишлаш ва юзингга хўшбўй нарсалар сепиш, ҳар ойда бола-чака билан сартарошхонага боришга кетадиган пулларни ҳисоблашадиган-да... - Жаа майдалашиб кетма.

ҲОЛИНИҲ ҚАЛАЙ, ҲАМКАСБ?

Ҳў-ўп, "йирик"роқларини унутаязимиз-ку, - чамаси, ошнам пешонасига шапатлаб қўйди. - Уй, сув, ток, телефонга тўловлар қанча бўлади? - Уч минг сўмдан салгина ошади. - Қишлоқ-ёзлик қийим-кечаклар вақтида олинмас бўлмайди. Ҳозирги оёқ қийимлари қанча вақтга чидашини ҳамма билади. Пайпоқ деган нозик мидоғана тез-тез алмаштириб турмасанг бўлмайди, - гўшакдан эшитилган бўйиқ товуш йўталми ё қулғими, фаҳмлай олмадим. У менга гал бермасдан бидирларди. - Уғил-қизларинг у ёқ-бу ёққа томошага олиб боринг, деяр ҳарҳаша қилишса керак-а? Бунинг учун қанча пул кетишини болақайлар билишмайди-да. Бунисини қўвер. Мактабда сўрашяпти, деб тўрт фарзандинг ҳар ойда неча сўмдан талаб қилишяпти? Уша ҳисобга дафтар, китоб, ручка-пучкаси қирадимми-йўқми, билмадим. Ҳар бирига алоҳида-алоҳида спорт қийими ҳам олиб бермасанг бўлмас-ов?...

- Йўқ, бешинчи ва тўртинчи синфда ўқийдиган ўғилларимнинг буйлари даярли тенг. Иккиси битта "форма"ни алмашиб қийсама бўлаверди. Ўзим ҳам болақайи акаларимга сиймай қолган қийим-кечакларни олд қилганман. - Иссиқ жонинг иситмаси бор, деганлари-дек, дори-дармонлар ҳам керак бўлиб туради-ми? - Нафасингни иссиқроқ қилсанг-чи?...

Гўшакдан насиҳатомуз гаплар эшитилди: - Буну ҳаёт дейдилар, ошна, эҳтиёт шарт уч-тўрт минг сўм сақлаб юрсанг ёмон бўлмайди. Ана энди ҳар ойда одамдек яшаш учун неча сўм зарурлигини ҳисоблайлик-чи?...

- Одам деган соғлом фикрли бўлиши керак, ўқингми! - гапнинг пустиқаласини айтдим-қўйдим. - Даромаду буромадни ўйлаверсанг, тез қарийсан. Шу сабаб, қўлингдаги қорғозниям йиртиб ташла!...

Ошнамнинг дама ичига тушиб кетди.

Энди савол бериш менинг галим эди: - Узингнинг аҳолининг қалай? Бозорингда барака бўляптими? - Бозорни сўрама. Кетказаман, десанг - бир ойна юз олти минг сўм урвоқ ҳам бўлмайди, етказаман, десанг - ўн олти минг сўмниям эпла-са бўлади. Аммо, гап пулдами? Жўражон, бугун кўзим мошдек очилди. Энди мен ҳам тежамкор бўламан. Сенга етган ўн олти минг сўм маош менга камлик қилармиди? Ўн олти минг сўмлаб маош бераётган муҳарриринг отасига раҳмат. Ана энди тахририятга - ёнгинангга қайтганим бўлсин! Ошнамга дашном бердим: - Ҳамма нарсани пул билан ўлчаб, катта охурдан ем еб юрган сендек бойваччага журналистика соҳасида нима бор? - Нега ундай дейсан? - бўғилиб сўради Тошмат тажанглик қилиб. - Ахир, мен ҳам қишлоқдан қорин қайғусида келмаган эдим-ку. Ёзганларинг жаа зўр, деб ўзинг холис баҳо бераддинг... - Ижод қилиш учун айнан тахририятда ишлаш шарт эмас. Бозорда бўш пайтинг кўпроқ бўлса керак. Ёзганларингни чет муаллиф сифатида юборавсанг, ўзим чиқариб тураман. Фақат, қалам ҳақи "шугина"ми дея ҳарҳаша қилмасанг бўлган. Биласанми, ким олади, ким олади "шугина"-ни-ё, ман оламан, ман оламан "шугина"ни-ё! Журналистман деганларнинг кўпчи-лигим бўлмайди, ололмайди, ололмайди "шугина"ни-ё... - Ҳай-ҳай, бу ёғи жаа ашула буп кетди-ю?! - кинояли товуши эшитилди ошнамнинг. - Айтсанг-айтмасанг ўзи қалам ҳақиға кўз тикиб яшаш бе-фойда. Эркин Воҳидовнинг бир шеъри ёдигама тушди. Маъноси бунча эди: - маош жуфти ҳалол-га, қалам ҳақи - онда-сонда учраб турадиган хўш жонларга ўхшайди! Сен бош муҳаррир бўлсанг, истеъдодли журналистларнинг ҳам елкаларига оқиб тегадир! Биздақаларнинг пустиқамизга қоқиб ишлардинг, йўлга солардинг! Очиғи, сени, ҳамкасбларимизни соғиндим. Увоқдеккина бўлсаям журналистиканинг нони ширин экан. Тахририятга қайтиб борсам, ишга қабул қиласиларми? Сен-ку ишонманам, муҳарриринг... Сўхбат чўзилиб кетди. Энди "қарта"ни очмасам бўлмайди, шекилли: - Ў, менга қара, тахририятга ишга келишинг тайинми? - Гап битта! - Ҳўш, маошимиз камлик қилиб қолса-чи? - Ўн олти минг сўмни амаллаш мумкин, дедим-ку. - Қанча? - Ўн олти минг сўм, дединг, шекилли?.. - Қуллинг том битганми? "Ўн"ни қаёқдан қўша қолдинг? - Ахир, ўз оғзинг билан айтдинг-ку?! - Ўн олти, деганим йўқ, у - яъни, маошим - олти минг сўм, дедим, галварс! Нега одамнинг сўлагини оқизсанг?...

... Телефон гўшаги "тарақ" этказиб қўйилди. - Шу аснода юрагимни би-ир бўшатиб олдим-да. Анча энгил тортидим ўзим ҳам! Муҳими бу эмас, албатта, ушбу гуруннга қанча қалам ҳақи оларканман, ҳаёлим шунда!...

Тўлқин ЭШБЕК

ФОРМАСИЗЛАР ФИНАЛГА ЧИҚДИ!

Бундай сарлавҳа танла-шимизнинг боиси бор. Журналистларнинг зўрга бошини қовуштириб, йилга бир марта ўтказадиган футбол бўйича турниримизга командаларимиз "HURVATAN" спорт формаси тополмади. "Хуррият" ва "Ватан" газеталари тахририятдаги йигитлардан таркиб топган командалар ташкилотчилар аввалига турнирга қатнашини истамади. Сўнгра "ўзи журналист бўлса..." деган мулоҳазага боришди-ю, "бор-э" деб майдонга тушириб юборишди.

... Даствлабки, ўйинларданоқ "HURVATAN"нинг натижалари ёмон бўлмади. Кўпдан бери даҳанани жанжаллашиб юрадиган телевидениенинг "DAVR" жамоасини 6-2 ҳисобида, футбол юлдузи бўлган "Футбол+" жамоасини 5-1 ҳисобида, "Таклиф" жамоасини 4-0 ҳисобида ютиб, ярим финални нақд қилиб турганида, йигитларимиз "Ўзбекистон футболго"га қайишиб қўя қолишди.

Ярим финалда кўп гапирадиган "Радио"чиларни 3-2 ҳисобида, газетамизни босадиган босмаҳонанинг "Шарқ" жамоасини 4-1 ҳисобида ютиб, финалга чиқди. Бугун финал ўйини бўлиб ўтади. Энди о-озгина тахмин у башоратларга эътибор қаратсак. Кўпчилик ҳақам мухлислар, футбол била-гонларнинг 81фозизи "HURVATAN"ни, чемпион бўлади, дейишмоқда. "Форма" бўлмас ҳам руҳ қўтаринки, оёқ чаққон бўлса, бўлавераркан-да" деганлар ҳам кўп.

Тилла БОЛА

Б И З Н И Г Ж А М О А

Ҳазилнамо

Гал "Хуррият" газетаси тахририяти ходимлари тўғрисида кетар экан, табиийки, уни бош муҳарриримиздан бошлаймиз.

Хуршид ДУСТМУҲАММАД — кўз тегмасин, яхши одам. Яхшилиги шундаки, ишхонада жуда ҳам бўлади: жамғарма ташвишию депутатлик масъулияти, турфа мажлису турфа комиссия ишидан ортмайди. Хулласи, бош қашашга вақти йўқ. Яна бир мактовга лойиқ хислати шундаки, ходимлар нечоғли катта хатога йўл қўймасинлар, тузув-роқ қоймайди ҳам. Бу — шеф'нинг бизга бўлган меҳр-муҳаббатининг ифодасими, ёки кадр танкие бўлган ҳозирги шароитда қўла-ётган бирдан-бир чорасими — шуну билолмай ҳалакитим...

Норали ОЧИЛОВ — бош муҳаррир ўринбосари. Норалибой ишга тушди-ю жамоа аъзолари ҳам жонланиб қолди. Тахририятимизда ақсарият ходимлар бўйдоқ эмасми, янги ўринбосар ортидан тез-тез қақажон қизлар келиб туради, уларни қўриб тахририят "жонланади"... Оқибатда... ҳаёл қочиб... Азиз муштарий, мабодо саҳифаларда хато ўтиб кетган бўлса, билингки, бу — мусаҳҳихнинг айби эмас, балки...

Ҳабибулло АБДУЛМАЖИД — бизда "бошбух". Чўтга қўшиб қалани қоқшининг ҳам ҳадисини олган. Бир гапириб, ўн кулда ва шу боис орамизда "эти бори" ҳам шу инсон. Актрисалар ҳақида жуда кўп маълумот билади-ю, аммо кам ёзади. Йўқса, ба-лодай қалами бор. Чамаси, бу ишга қўл уришига ё ганимлари ёки ҳасадагўй қўшниси халал беради-ёв. Яна қайдам...

Махмуд САБДИЙ — (таништирувни қоралаётганимизда "Шу "тим-тимак"ларингни кўйинглар, шунчасигага мени ҳамма билади, мақолаларингни тахрир қилиб бераман деб, хали берганим йўқ" дедилар. Таништирувни насия қила қолди).

Турсунали АКБАРОВ — маҳсус муҳбир. Тахририятга телефон қилинса-ю, жавоб тариқасида "саломларини сизга" деган юмшоқдан-юмшоқ оҳангиди жумла эшитилса, шубҳасиз, мана шу тили раван, сўзи бийрон, ўзи ҳайрон бола — Турсунали бўлади. Аммо билингки, жамоамиздаги энг жанжалкаш, қалами-ю тилидан "бол" томадиган, битта гапга иккитани олиб бориб епиштир-маса, асло кунгли тинчимайдиган ижодкор ҳам шу. Саҳифа-саҳифа ҳуқуқий мақолалари билан газетани тўлдиргани етмагандай, ёрдам сўраб республиканинг турли бурчақларидан қалаётган шикоятчилари билан редакцияни ҳам банд қилган. Унинг устига, мўдум "авиллар ундок, аёллар бундок" дея кесатгани кесатган-у, бирок келиноийимиз ҳақида гап кетса-а...

Абдурахмон ТАШОНОВ — масъул қотиб. Гиннеснинг рекордлар китобига киритса арзийди: икки кунда... тусатдан уйланди. Уйланди-ю айниди: туни билан тахририятдан кетмайдиган Абдурахмон ҳар қуни "қомандировак"да. Энг кизияи шундаки, бир ойда 1 та мақола, 2 га хабар ёзади, аммо... энг кўп гонарар олади.

Нуриддин ИСОМОНОВ — реклама ва тижорат бўлими бошлиғи. Битта хотини, учта боласи бор. Дехқон оиласидан чиққан, ёшлигининг ақсар қисми қовун полизияда ўтган ростиқори, тез-тез газета ҳисоб-рақамига пул уриниға ҳам "қовун тушириб" туради. "Бозорку"лардан таниши кўп...

Барно ИСОҚОВА — масъул қотиб ўринбосари. Ёш, истеъдодли, энг муҳими, муайян соҳага ихтисослашаётган журналистлардан. Мўдум янги нашларга тақриз ёзади. Янги нашлар қанчалик қўпайса, Барнохон-

A grid of 45 numbered portraits of the newspaper's staff members, arranged in a 5x9 grid. The grid is titled 'Азиз матбуотчилар, қасбдошлар, ҳурматли "қозондошлар"! Сизларни 27 июнь — оммавий ахборот воситалари ходимлари қуни муносабати билан "Хуррият" газетаси тахририяти чин дилдан, самимий муборакбод этади!'.

КРОССВОРД

Сўзлар соат йўналиши бўйича белгиланган қатақдан бошлаб қўйлади.

1. Товар, хизмат ёки ахборотни танитиш, тарғиб қилиш усули. 2. Дунёда биринчи бор газетода эълон берилганда унинг йўқолиб қолганлиги ва топганга катта мукофот борлиги билдирилган эди. 3. Бир неча нашрнинг муассиси бўлган ёшлар ташкилоти. 4. Чоп этишинг даствлабки усулларидан бири. 5. Шов-шув. 6. Ибора: "Журналист - қонундаги...". 7. Гап: "Матбуот шундай қўча эгани, йўқ жойдан...". 8. Чикариши мумкин. 9. "Хуррият"нинг доимий руқларидан бири. 10. Туркияда чоп этиладиган илмий-ахлоқий журнал. 11. Ч.Айтматовнинг бир қиссаси. 12. Жиноят... 13. "Тасвир" ва "АиФ" муассислигидида нашр. 14. Луандада журналист Симон Робертони ўлдиришди. Унинг қотили...? ходимлари томонидан қидирилмоқда. 15. Матбуот "эрки"лигининг "қомил"лиги ёки унинг чекланиши. 16. "Матбуот адолат...". 17. Республикадаги ёш газеталардан бири. 18. Тахририятма-тахририят мақола кўтариб юрмаган юнон файласуфи. 19. Нашрнинг ташкил этувчиси. 20. Болалар ҳажвий киножурнали. 21. Машҳур радиозашиштириш. 22. Чоп этилган мақолани инкор этган мақола билан чиқиб. 23. БААда чоп этиладиган бир газета. 24. Газета чиқадиган жой. 25. Отаҳон журналист, "Ўзбекистон матбуоти"нинг бош муҳаррири. 26. "Гулхан" журналининг "эгаси". 27. УЗТВ Ининг хабарлар қорасуви. 28. Самарқандда чоп этиладиган газеталардан бири. 29. Ш.Рашидовнинг бир асари. 30. Орқаворотдан "шиқоят" битувчи: ёзувчи эмас, ...? 31. "Ёш ленинчи" (ҳозирги "Туркистон")ни "гуллаган" муҳаррир. 32. Аёл журналистларимиздан бири. 33. Айнан кўчирилган сатрлар. 34. УЗТВ билан бош муҳаррирларидан бири. 35. Вилотга газета номларда энг кўп ишлатиладиган сўз. 36. Қашқадарё вилот "тўртинчи муҳаббат"и "ва-киласи". 37. Чет элга эшиттиришлар узатувчи ўзбек радиоси. 38. Жадидлар томонидан чиқарилган газетани номи. 39. Нашриётлардан биридан бири. 40. Бош муҳаррир-моил Гаспирали тасвир этган газетани. 41. Бош муҳаррирларидан бири. 42. Бир радиотахририят. 43. "Ёш куч"нинг иловаси. 44. Тижорий газеталардан бири. 45. Журналистик жанрлардан бири.

ТУЗУВЧИ: